

Izhaja vsak petek
zjutraj in stane
poštnino vred za
celo leto 60 K, za po-
l leta 30 K, za četrt
leta 15 K.

Posamezna številka 1'60 K

*Reci, knjižnica
Ljubljana*

VELIKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 7, I. nadstropje.
Telefon štev. 7.

Inserati: Ena šest-
stolpna petivrstna
(prostor 3 mm visok
in 42 mm širok) 2 K.
Pri večkratni objavi
primeren popust.
Posamezna številka 1'60 K

52. štev.

Gornja Radgona, dne 30. decembra 1921.

III. leto.

Več idealizma!

Neverjetno sem se razveselil ob praznikih, ko sem v uglednem demokratskem glasilu „Slov. Narodu“ — mislim, da je bilo v božični številki — čital iskrnen članek pisatelja-jubilanta Frana Govekarja pod naslovom „Nazaj k veri v vzore!“ Kako lepo se to strinja z uvodnikom naše božične številke „Več ljubezni!“ —

„Hvalabogu, še so idealisti!“ — sem vzdihnil in z veseljem sedel k mizi, da napišem vsem „ki so dobre volje“ par iskrenih besed, ki se v glavnem naslanjajo na gorecitrani članek, kljub temu, da imenovani gospod, ki je znan kot resen kulturni delavec zamišlja idealizem le v demokratski stranki, katero smatra kot „napredno“ in mu žilica pri poidnih ustih o idealizmu ne da miru, da ne bi lopnil po „klerikalcih“. Predno govorim kako nadaljno besedo, povem kratek uvod, da ne bo nesporazumljenja od strani one javnosti, ki, prenasršena od predsodkov živi v trdni veri, da nima nikdo drugi prav, — razun stranka, kateri pripada. To je napačno naziranje; kajti drevo zacveti zato, da s svojim prahom zaplodi druge cvetove, da obrodi sad, semenje, da se razmnoži. Ono ne raste samo zase in če raste, potem ne služi svojemu namenu ter „bo posekano in v ogenj vrženo!“ — Zato sem se odločil, da klic odkritega demokrata „Nazaj k veri v vzore!“ ponovim pred ono javnostjo, kamor drugače ne bi segal njegov odmev ali odjek. Storil sem to z živo željo, da pokažem ljudstvu novo smernico k sreči.

Današnji čas ne nosi na sebi samo znamenja izrazite lahkornosti, ampak poveljuje vživanje, bogastvo, zamašuje vzore (ideale), pravo umetnost, goji sebičnost, dobičkaželjnost, nagnjenje k zločinu. — — —

Da so take razmere nevzdržne in da vodijo narod in domovino v gmočno in moralno propast, je več kot jasno. Zato moramo, delati na to, da ozdravimo naš čas in pokažemo človeški družbi pot k vzorom, k idealom!

„Več ljubezni!“ sem zaklical v božični številki; „Več idealizma“ vsklikam v zadnji številki tekočega letnika — hvalabogu ne osamljen. Uverjen sem, da nisem sam; da moj glas ni glas vpijočega v puščavi. Akoravno se zbirajo mase okoli Zlatega teleta in mu prirejajo daritve in plese, vendar še to ni znamenje, da smo padli v brezupno stanje. Dolžnost vseh, ki le malo ljubijo ono sveto zemljo, ki jo naziva človek z blagoslovljeno besedo „domovina“, je, ne navajati od strasti zaslepljene mase v zmedenost, ampak jih dvigati, dvigati in končno pripeljati nazaj k veri v ideale. Iz tega vidika grešijo neopustljivo vsi oni, ki se vedoma udinjajo slepi politični strasti in podrejujejo idealni ljubezni do domovine svojo osebno korist, materijelni dobiček in korist kake politične stranke.

Idealisti na plan! Na nas je sedaj ležeče da z bakljo iskrene besede prižgemo silen ogenj vere, upanja in ljubezni, ogenj, ki bo ogrel vsa srca širom naše lepe domovine.

Na koncu leta smo. Kaj vse se je tekom enega celega leta napisalo, natiskalo! In ako se vprašamo in si pogledamo v srca, potem si moramo zakriti obraz z obema rokama in si povedati očitajočo besedo: „Zavrgli smo ves idealizem. Udinjali smo se političnim valovom kakor slabotni čolniki v širnem, razburkanem morju. Naše delo je bilo enostransko; vodili so nas in slepili predsodki. Ljubezni ni bilo v nas; nič lepega idealizma; ne volje za pozitivno delo.“

Strašen, a resničen „Confiteor“ — ki velja za vso našo politiko in enostransko časopisje. Da smernica je napačna. Postavili smo si boljše, lepše: Več ljubezni in več idealizma! Več vstrajnosti in ljubezni do dela!

Saj vemo vsi, da ni vse zlato, kar se sveti, vemo pa tudi, da biseri ne plavajo po greznicah. —

Čas, v katerem živimo, je resen; zato je naše poslanstvo resno in naše naloge niso majhne. Pogum velja in vstrajati je treba in kakor pravi geslo velikega, nesmrtnega doktorja Kreka: Začeti je treba, to je vsa skrivnost.

Nič še ni izgubljenega! V koledarju našega Novega leta naj bi bila pri vsakem dnevu kratka označba, ki bi se sukala okoli teh le vprašanj: 1. Kaj sem napisal danes svojim so-ljudem? Zakaj? Čemu? 2. Kaj sem govoril danes na shodu, na predavanju, v zbornici, v občini? 3. Ali je kaj idealizma v delu današnjega dneva? 4. Ali nisem ubil dneva? 5. Ali ni moje hujskanje domovini škodljivo? 6. Ali ni moje današnje podjetje preveč samoljubno, sebično? Ali sem koristil so-ljudem? 7. Ali sem zaslužil plačo, katero mi daje država, ozir. ljudstvo kot davkoplačevalec? i. t. d. i. t. d. Pri vsem idealizmu pa nikakor ne smemo opustiti pravičnega boja proti vsem škodljivcem naroda in domovine. Orožje nam bodi pravična, resnična in stvarna kritika, pisana z ljubeznijo do so-ljudi, do domovine, z ljubeznijo do dela, z vstrajnostjo in močno voljo!

O, je še dovolj idealizma v nas. Samo poživeti se moramo in delati na to, da ne bo splošno častenje zlatega teleta premamilo vse naše vrste. Poživimo naša bralna društva ob meji in v notranjosti zemlje; povzdignimo naše denarne in gospodarske zadruge po mestih in po deželi; damo podeželskim ljudskim odrom in telovadnim odsekom novega življenja; vzdignimo s pevskimi zbori človeška srca k Bogu, k Narodu in k Domovini. Vse to delajmo z ljubeznijo in kar nič se ne ménimo za to, če nas kak „liberalec“ zmerja s „klerikalci“ ali „čuki“ in s sličnimi lepimi priimki. Brez ozira na desno in levo imejmo pred očmi le eno: Nazaj k idealom!

Ako upoštevamo vse, kar sem pravkar označil v bežnih obrisih in se še zavzamemo za radikalno propagando narodnoobrambnih organizacij, ki nikakor ne smejo imeti strankarskega obeležja — smo krenili na pravo pot: Začeli bomo zopet verovati v one ideale, ki so nas krepili v dneh suženjstva.

Svobodni smo. Bolj svobodni, kakor smo sanjali skozi desetletja in stoletja po svojih pesmih. Le male razlike so in težave, kakor pri vsaki hiši, kjer bi rad vsakdo imel besedo. Če bi imeli vsi besedo, bi bila velika zmešnjava. —

Sklepam z željo, da je padla moja iskrena beseda v sveže razorano njivo poštenomislečih src obmejnega ljudstva, da požene in obrodi svoj sad.

Ne pozabite bednih!

Težko je naše življenje in ves upognjen je križ od bremen, ki jih moramo prenašati. In vendar smo kakor bogatini sreče, če se primerjamo z brati, ki žive tam preko, na zasedenem ozemlju. Vse drugačno trpljenje prenašajo oni, in vse drugačno gorje je usojeno njim!

Njih zemlja je razrita od vojne vihre, da ne rode polja in da je pridelek tudi najbolj pridnega poljedelca nezadosten. Njih hiše so kupi razvalin in ker jih je pustila vojna, to jih je zrušila zločinska vihra fašistov. Samo v Istri je do tal požganih nad 50 hiš. Vojna odškodnina se izplačuje tako, da posameznik postane najemnik. Brezpravje je v deželi in zločinci ugonabljajo ljudsko premoženje. Nobene varnosti ni in ne kaznovano se vrše uboj, rop in tatvine. Kdor pa samo namigne, da so te razmere nezdrave, tega pa vržejo v železje in ga mučijo po ječah. Grozne reči se gode tam. V Trstu so obtoženci pri porotni razpravi razkrili, na kake načine so bili nedolžni mučeni po ječah, da je bila razprava proglašena za tajno, da ne bi svet zvedel resnice. Do nezvesti bijejo ljudi in premnogi obleže v krvi, ker nočejo priznati tega, česar niso storili. Nepopisljivo je trpljenje, ki so morali prinesti ljudje naše krvi, ker so bili zvesti nam. Brez ozira na starost in spol, brez ozira na poklic in stan, vsakogar je zadela krivica, samo da je bil znan kot Slovenec. V Labinju in v Vodnjanu so streljali delavce, v Marezigah so streljali kmete, potem ko so že skoraj vso razumnost pozarili po ječah ali pa jih pregnali z dežele. Kaj vse je morala prestati duhovščina. Zasramovali in bili so jih ter jim uničevali imetje in kar je preostal župnik Červar na svojem križevem potu iz Zrenja v Opatlj in dalje v Poreč, to presega vsak popis.

V tej grozni bedi, ki je zadela naše ljudi, je bila edina tolažba slovenska knjiga in slovenska pesem. Tudi to so vzeli našim ljudem in zažgali knjižice in njih kulturna zbirališča.

M. N.:

Spoznanje.

(Povest v pismu.)

Cecilija! Draga mi ljuba prijateljica mladosti!

Preteklo je celo, dolgo leto, odkar Ti nisem pisala. Odpusti! Življenje me je zgrabilo s svojo težko, železno pestjo tako silno, da se nisem imela moči oprustiti niti toliko, da Ti potožim. In mučilo me je in trpinčilo tako dolgo, da so mi opešale moči popolnoma. —

Bolna sem bila, tri cele mesece v postelji, med življenjem in smrtjo. Danes, na starega leta dan sem šla privrkat na ulico. Tiho, skoraj strahoma sem se plazila mimo vrveče množice ljudij, ki so hodili razjarjenih obrazov semintja, smejali se, stiskali roke ter si voščili veselo in srečno novo leto. — Spomnila sem se Tebe, Cecilija, prijateljice mojih nekdanjih, srečnih dnij. Vrnila sem se v svoje stanovanje, vzela pero, črnilo in papir in tako Ti hočem po dolgem času vsaj deloma popisati in potožiti svoje gorje. Vem da boš mé razumela, saj si dobra, mila, nežnóčuteča in razumna, saj si znala nekoč umiriti marsikak vihar moje duše...

V prvi vrsti Ti zakličem iz dna duše: „daj Ti ljubi Bog veselo in srečno novo leto! Blagoslov božji naj spremi vsak Tvoj korak, vsako Tvoje delo! Srečo in zdravje naj dodeli

Tebi, Tvojemu možu in ljubemu otroku, ki mora biti sedaj že zelo velik. Naj te varuje nesreč in trpljenja vsa bodoča leta ter Ti dodeli vse, kar moramo imenovati — sreča.“

Meni ni bila usóda nikdar mila v življenju. Za vsak trenotek sreče mi je namenila ure in dneve nesreče. In tako se je zgodilo, da sem se zbalá radosti in veselja ter plaho zrla v bodočnost. Sedaj ne pričakujem več veselih, srečnih dnij, ker jih zame biti ne more. Spoznanje, ki je leglo v mojo dušo je tako silno, da stopam v novo leto brez vseh upov in nad. Sedaj si pa predstavljaj človeško srce, kojega življenje, sila in moč je v hrepenenju, upanju... Kako še mora živeti, ako se mu odvzame možnost do življenja!? Zapisano je smrti...!

Cecilija! Kako lepi so spomini na one lepe dni v naši mladosti ko smo še bivale v samostanu. Ampak takrat nismo čutile te sreče. Želele smo biti že zunaj, vršiti dolžnosti svojega poklica, biti velike, kot so druge učiteljice in najbrž imeti že svoj roman za seboj... Človek, nikdar zadovoljna stvar. — — —

In potem! Ko smo stopile iz samostana ter se razkropile na vse strani, kako žalostna sem bila, ko sem morala v tako samotni, zapuščen kraj v službo, kakor je bil gori pri sv. Vidu. Prav dobro se spominjam, kako si me takrat tolažila in dejala, da bom se še privadila

in da še to ni najhujše kar nosi človeška srca. Kako prav si govorila! Res ni bilo najhujše, kajti hitro sem se privadila ter ljubila otroke, ki sem jih poučevala.

Da sem nedolgo potem zgubila svoje stariše, katerih zaradi oddaljenosti od rojstnega kraja niti kropit nisem mogla, niti jih spremiti k večnemu pokoju. Ti je tudi znano! Saj še hranim Tvoja cenjena sožalna pisma, v katerih si me tako lepo tolažila! In niti takrat, ko mi je nepopisna bol razjedala ubogo dušo in me tirala skoraj v obup, niti takrat nisi smatrala te nesreče za najhujšo, ker si mi med drugim napisala: „Res, velika izguba Te je doletela“. Sama si ostala na božjem svetu. Vendar ne obupaj! Saj je povsem naravno da starejši umirajo in puščajo prostor mlajšim... Poto-laži se, saj to še ni najhujše...!“ Tako si pisala in — imela si prav!

Leta so tekla in z njimi sem rasla tudi jaz. Spomini so me preobdali, da sploh ne vem, kako naj začnem pisati o njem, ki se je pozneje imenoval — moj mož. Poznaš ga sicer ne, vendar Ti od začetka ni ostalo nič prikrito. Naznanila sem Ti svojo zaroko — kratke, sladke sanje! Povabila Te tudi na poroko, kojemu vabilu pa se vsled raznih zaprek nisi mogla odzvati.

(Konec prihodnjič.)

Najpreje ponosni Tržaški Narodni dom in na koncu tudi oni v Barkovljah.

In vse to trpljenje je prišlo nad naše ljudi, ker so zvesti nam, ker se nočejo izneveriti našemu narodu, temveč nam čuvajo zemljo za oni veliki dan, ko bo razveljaven Rapallo, ko bo ves jugoslovanski narod osvobojen in ujedinjen. Zvestoba za zvestobo! Sramota nam, če zatajimo onih, ki so nam zvesti kljub vsemu preganjanju! Zato moramo delati za naše najbolj bedne brate, zato moramo biti njih podporniki.

Ne samo ker so nam oni zvesti, temveč tudi iz drugih ozirov. Ne zasije nam solnce sreče, dokler se nismo gospodarsko popolnoma osvobodili. To pa dosežemo šele tedaj, kadar smo sami gospodarji prekomorske trgovine. To se pa zgodi tedaj, ko bo naše morje, ko bomo gospodarji Trsta in Reke. In to je glavni vzrok, da moremo na vsak način podpreti naše brate da vzdrže, da ne omagajo v trpljenju.

Bili bi pa tudi slabi kristjani, in vsega zaničevanja vredni ljudje, če bi bilo naše srce mirno, kadar trpe naši bratje tako nezaslišano preganjanje. Bližnjemu na pomoč je geslo plemenitih src, bednim na pomoč je dolžnost kristjanov.

Našim bratom pa pomagamo, če podpremo društvo, ki skrbi za njih gmotno in duševno blagostanje. Mi sami ne vemo, komu in kako mu naj pomagamo, Društvo pa, ki se peča samo z razmerami naših bratov, pa ve kje in kakšna pomoč je potrebna. Tako društvo je „Jugoslovenska Matica“ v Ljubljani, ki ji pravijo Primorci „mati neodrešenih“.

Kakor se vrši preganjanje, brezobzirno nad vsemi, ki so Jugoslovenci, tako pa podpira tudi „Jugoslovenska Matica“ vse brez razlike na starost in spol, stranko ali stan. Organizacija vseh Slovencev je „Jugoslovenska Matica“ in zato jo morajo podpirati vsi, brez izjeme.

Manjka nam prostora, da bi na drobno omenili vse, kaj je že storila „Jugoslovenska Matica“ in deloma tega tudi storiti ne smemo, ker bi bili preganjani oni, za katere bi zvedeli sovražniki, da so podpirani od nas. Zadostuje pa naj to, da je „Jugoslovenska Matica“ izdala tekom enega leta nad en milijon za naše brate!

Kako pa naj podpiramo „Jugoslovensko Matico“? Prirejte veselice v njeno korist, postanite nje člani, kupujte izdelke, ki se prodajajo v njeno korist, nabirajte stare znamke! Ni treba, da ste obdarjeni s premoženjem, samo da imate voljo v sebi in pomagali ste bratom! Dobro delo vršite, če podpirate „Jugoslovensko Matico“, kajti svojemu bližnjemu pomagajte. Zato izpolnjujte svojo dolžnost in izvršujte dobra dela.

Vaš interes zahteva to in pogubljena je naša bodočnost, če tega ne storite. Ne med grobokopi, temveč med rešitelji naroda je Vaše mesto, gorje Vam in Vašim potomcem, če se tega ne zavedate!

Podpirajte „Jugoslovensko Matico“!

Tedenske novice

Srečno in blagoslovljeno Novo leto 1922 želi vsem svojim naročnikom, sotrudnikom, inserentom, somišljenikom in prijateljem Uredništvo in upravnštvo „Murske Straže“.

Za obmejni tiskovni sklad so darovali gg. Koren 12 K, Neimenovani F. H. 16 K, gdč. Ida Grossmanova 40 K, g. Janez Lančič 100 K, vlč. g. Anton Kocbek, župnik 100 K, g. Franc Šanti 40 K. Vsem plemenitim darovalcem ključemo iskreni: Bog povrni!

Ona društva in odseki, ki so prejeli od uredništva pismo glede propagande krščanskega tiska, naj nam blagovolijo poročati o uspehu in ovirah.

Darovi Jugoslovanski Matici. Gospodična Roza Pavličeva, učiteljica v Tjšini poslala nabiralno polo s 580 K. G. Josip Čuček, učitelj v Brezovcih nabiralno polo s K 406.60. Gdč. Zinka Pečirer izročila 40 K nabrano pri skreganem omizju. Vsem plemenitim darovalcem najtoplejša zahvala.

Pomanjkanje slovanske zavesti. Parlament Združenih držav je sklenil, dati Rusiji pomoč v znesku od 20 (dvajset) milijonov dolarjev (t. j. približno 1.320.000.000 dinarjev), da se uteši silno gladovanje ruskega ljudstva. Nočemo agitirati, da naj naš pasivni finančni minister sledi plemenitemu vzgledu Amerike, ker smo itak sami zelo obremenjeni, vendar je pod vsako kritiko, da izvestni ljudje, ki se tako radi ponašajo s svojim slovanstvom, ne uvedejo napr. ob praznikih splošna darovanja za gladno in umirajoče rusko ljudstvo. V naši državi je vsega dovolj in če bi vsak državljani prispeval po svojih močeh, bi naša pomoč ne bila ma-

lenkostna. Tudi to poglavje kaže, kako zelo primanjkuje v našem javnem življenju ljubezni in idealizma.

Nove takse na biljarde. S 1. januarjem 1922 bo plačevati novo takso za biljarde. Tej taksi so podvrženi vsi biljardi v javnih lokalih, potem tudi biljardi društev, klubov in udruženj. Oproščeni so samo biljardi v privatnih hišah in biljardi v skladiščih, na katerih se ne igra. Taksa je dvojna: za prijavo enkratna po 80 K in razen tega letna taksa po 200 K. Vsakdo, kdor ima biljard bodisi kot lastnik, bodisi kot najemnik, mora pristojnemu davčnemu uradu prijaviti trdko, katera je biljard izdelala in številko istega, in sicer predno ga postavi; biljarde, ki sedaj že stojijo, pa najkasneje do 15. januarja 1922. To prijavo je kolekovati z 80 K. Ta prijavna taksa velja, dokler je biljard v posesti onega, ki ga je prijavil. Poleg tega je vsako leto do 15. januarja doprinesiti davčnemu uradu letno takso po 200 K v kolkih, ki se porablja na uradnem potrdilu, ki se mora izdati vsako leto. Ako se med koledarskim letom biljard odsvoji, mora dotedanji lastnik to davčnemu uradu z vlogo, kolkovano z 8 K z navedbo imena novega lastnika prijaviti. Novi lastnik mora potem tekom 5 dni zopet plačati prijavno in tudi letno takso, ne glede na to, kedaj med letom je nabavil biljard. Takse se morajo plačevati za vsak posamezen biljard in za vsako leto posebej. Kdor ne plača takso pravočasno, se kaznuje s pet oziroma trikratnim zneskom poleg redne takse.

Narodni okraski na kožuhih in pirhih je naslov najnovejši zbirki profesorja Alberta Siča, ki je pravkar izšla v državni zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani, Gradišče 4. Zbirka obseva iz 41 velikih listov, ki nudijo zlasti našemu ženstvu obilo prekrasnih motivov za pisano vezanje in apliciranje. To delo je najlepši nastavek Sičevega že, pred leti v založbi Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani izšlega dela „Narodne veznine“ in je krasno in najprimernejše božično ali novoletno darilo, zato je slavnemu občinstvu kar najtopleje priporočamo. Profesor Sič je s svojim znanim umetniškim okusom izbral v tej novi zbirki najlepše in najdekorativnejše ornamente teh strok. Upamo, da bode svoje delo, s katerim orje ledine med Slovenci, vstrajno in uspešno nadaljeval. Več o tem delu izpregovorimo v prihodnjih dneh.

Invalidski dokumenti. Odeljenje socialne politike pokrajinske uprave v Ljubljani razglasa sledeče: Ker so bili v času od 1. septembra t. l. dalje ponovno pregledani vsi vojni in vojaški invalidi v vsej državi in je bilo vsakemu izročeno od pregledne komisije posebno potrdilo o invalidnosti, preneha s 1. januarjem 1922 veljavnost vseh dosedanjih invalidskih dokumentov — (Izvid nadpregleda, Plačilni nalog (Zahlungsauftrag), Invalidska knjižica, Platežni nalog, od italijanskih oblasti izdani „Libretto personale“) — in veljajo od tega dneva dalje edinole sledeča izkazila: 1. za stalne invalide „Invalidsko uverjenje“ ali „Invalidsko izpričevalo“, 2. za one, ki jim je bila invalidnost priznana le začasno, „Privremena objava“ ali „Začasna objava“, 3. za one, ki so se prijavili k pregledu, a jim ni bilo priznano obeležje vojnega oziroma vojaškega invalida, „Rešenje“. Te tri vrste dokumentov so izdajale na tiskanih obrazcih (1/4 pole) edino pregledne komisije pri komandah vojnih okrogov. 4. Za invalide prejšnje srbske vojske in dobrovoljce-invalide je poleg navedenih dokumentov veljavno tudi še rešenje prvostopenega suda v Beogradu. Opozorjamo vse urade, javne in dobrodelne korporacije na to, da ni več smatrati invalidom onih oseb, ki bi se izkazale z drugimi dokumenti od katerekoli oblasti.

Sadovi surovega časopisja in „svobodne“ vzgoje. Kdor je bil letos tako srečen, da je obiskal kako mariborsko polnočnico, je dobil o tem jasno sliko. Marsikdo, (seve tudi „neklerikalec“) ki malo drži na takt in človekovo družabno dostojnost, se je zaklel, da ne gre več k mariborskim polnočnicam. Zakaj? Poulična fakinaža, pijana in razuzdana je hodila od cerkve do cerkve in motila službo božjo. Kaj takega ni videti ne v pravoslavnih cerkvah, ne v židovskih molilnicah in ne v turških džamijah. To je samo mogoče v „nadkulturnem“ Mariboru, kjer se vzgaja mladina v duhu neke „svobode“. Ta pojav je kulturni škandal in stvar poklicanih čuvarjev javne morale je, da pravočasno poskrbi za to, da ne postane to lepo obmejno mesto metropola barab in vlačug.

Popravek. V notici naše božične številke „Slovenci spijemo...“ se je vrnila zelo velika napaka in mora stati tam namesto alkohola za okroglo 500.000.000 petsto milijonov kron pravilno: „alkohola za 1.405.100.000 kron (eno milijardo, štiristo pet milijonov, ensto tisoč kron) na leto“. V očigled tega popravka lahko vsak uvidi, da odpade po uradni statistiki 1. 1920

v Sloveniji na vsako osebo letno 49 litrov alkoholnih pijač v vrednosti 1312 K. In denar, katerega daš za celoletno naročnino dobrega časopisa? Ali se da malenkostna svota od 15 din. sploh primerjati z svotami, katere izmečemo v žrelo satana Alkohola?!

Dopisi

Vsem naročnikom!

Vsled vedno bolj naraščajoče draginje smo prisiljeni, zvišati naročnino listu na 15 dinarjev = 60 K letno, polletno 7.50 din. = 30 K, četrtletno 3.75 din. = 15 K, mesečno 1.50 din. = 6 K, vendar ostanemo še vedno cenejši kakor drugi listi. Posamezna številka stane 40 para = 1.60 K.

Obmejni Slovenci! Zbirajte naročnike za „Mursko Stražo“! Oglašujte v njej! Uspeh bo zasiguran!

Ljutomer. Podporno društvo Narodne šole prosi vse cenjene dobrotnike, da se odvežejo novoletnih voščil s primernim darilom za uboge šolske otroke.

Negova. Kaj bo z negovsko graščino? V treh letih bi že mogel dozoreti načrt, kaj se namerava s tem ponosnim poslopjem in velikim posestvom. Govorilo se je nekaj o kmetijski šoli. Predpogoji za tako šolo so res najboljše. Vse je tukaj: polja, travniki, gozdi, vinogradi in celo velik ribnik. Vse druge slovenske kmetijske šole bi pač ostale proti negovski male pristave. Za cele Slov. gorice in tudi za Prekmurje bi mogla biti ta kmetijska šola velikanška pomena. Razni gospodarski in gospodinjski tečaji bi se mogli vršiti v vsakem letnem času. V vseh panogah gospodarstva bi mogla taka šola kmetškemu ljudstvu iti na roko z vzgledom, nasvetom pa tudi z dejansko pomočjo. In kakor ponosni negovski grad daje svoji zeleni okolici mikavno slikovitost, tako naj bi postal za ves kraj tudi dom kmetške prosvete in semenišče kmetške inteligence.

Gor. Krapje. (Nesreča.) Dne 23. decembra t. l. se je smrtno ponesrečil g. Al. Kardinar, pos. in prevzitar iz G. Krapja, ko se je peljal iz svojega vinograda domov. Nesreča je hotela, da ko je konj bežal v polnem diru in ni mogel več zadrževati sani v gozdu obč. Slamjak, da so se sani preobrnila ter je ponesrečenec priletel s tako silo v eno majhno drevo, da je glava na zgornjem delu zadobila tako nesrečno in okrog 8 cm dolgo ter popolnoma odprto rano, da so se videli možgani, vsled česar je takoj nastopila smrt. Nesreča se je zgodila omenjenega dne pop. ob 4 uri. Ker se je pokojnik sam peljal, se ne more natančneje nič dognati. Na usodnem drevescu, so se poznali znaki nesreče in sicer nekaj okrvavljenih las. Al. Kardinar je bil zvest pristaš S. L. S. in kremenit značaj ter se je povsod potegoval za našo pošteno stvar, osobito pa še za kmeta. Svojih 5 otrok, od katerih sta 2 hčerki usmiljenki, je vse lepo preskrbel. Njegova nenadna smrt je globoko pretresla domače, kakor tudi vso okolico. Bog bodi milostljiv njegovi duši, ostalim pa naše sožalje. Nagle in nepredvidne smrti, reši nas o Gospod.

Murska Sobota. Jugoslovenska Matica podružnica v Murski Soboti priredi dne 18. februarja 1922 veliko predpustno veselico. Natančnejši vsposed se priobči prihodnjič. Odbor.

Mala Nedelja. Tamburaški pevski zbor priredi v nedeljo 8. januarja v gostilni Senčar veliko tombolo združeno s petjem in tamburanjem. Začetek ob 16 uri. Pridite v obilnem številu.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Pri nas se vrši v ponedeljek in v torek po novem letu dne 2. in 3. januarja socialni tečaj za celi lenarški okraj. Predpoldne od 9—12 nastopijo 3 govorniki, popoldne od 1—3 pa dva. Na vsposedu so sledeči velezanimivi predmeti: Sedanji socialni položaj v naši državi (dr. Veble), družina (dr. Capuder), mladinska organizacija (P. Pavel), davčno vprašanje (Pušenjak), skrb za zdravje (dr. Kramberger), delokrog občin in občinska samouprava (dr. Veble), pomen državnoborskih volitev in poročilo o položaju (Roškar), šolsko vprašanje (P. Mihael) in društvena organizacija (Gomilšek). Po vsakem govoru četrturtni razgovor. Tečaj se vrši v dvorani pri Arnužu. Vabimo vse župane in občinske odbornike pa tudi druge zavedne može, mladeniče, žene in mladenke na ta velevažni dvadnevni tečaj. Pridite iz vseh občin v velikem številu. Čas je, da

se vzdramimo in vsestranski pripravimo na bližajoče se državnozborske volitve ter na preobrazbo naše lepe Jugoslavije. Rodoljubi, storite svojo dolžnost v vsaki župniji! Sedaj ni nobene zamude, korist pa boste imeli vsi izredno veliko. Živa beseda navdušenih govornikov veliko več zaleže nego mrtva črka.

Sv. Jurij ob Šč. Tihotapstvo še zmiraj cvete vrljube in obmejnimi stražniki. 16. decembra 1921 so pri g. Domanjku, gostilničarju, orožniki zaplenili luksurijsnega blaga v vrednosti kakih 80.000 K, ki ga je peljal od Radince čez Sv. Jurja voznik grajskega turniškega v okolici Ptuja. Največ je bilo toaletnih potrebščin, gumija za kolesa od kočije i. t. d. Čez nekaj dni so cariniki iz Gornje Radgone zapleneno robo oppeljali na dražbo v Gornjo Radgono. Prehodi čez Muro so baje dobro zastraženi, zato pa je tembolj čudno, kako je mogel grof toliko luksurijsnega blaga neovirano spraviti čez mejo. So stražniki dremali ali celo kimali?

Kupetinci. Kdor se hoče stepsti, si najprej napije korajže! Tako so napravili fantje, ki so slavili Sv. Štefana pri posestniku, ki je točil čez praznike svoj pridelek ca. 150 l. Na pomoč so prišli žejni fantje iz sosedne župnije kapelske. Ob 8. uri zvečer so bili zreli za pretep. Začele so frčati steklenice in kupice. Energičen pivec jih je posadil na hladno. Zunaj so se zablistali noži — bajoneti in 2 brata sta dobila smrtne rane. Enemu so vročerkvneži razparali trebuh, drugemu naluknjali prsa in pljuča. Prvi je obležal in naslednji dan izdihnil, drugi bo težko okrevljal. Lažje poškodbe so odnesli še mnogi drugi. Enemu so strli roko. Ali bi ne bilo bolje, da bi obhajali lepe božične praznike v krogu svojih domačih? Po smrti pre nega pokore.

Sv. Jurij ob Šč. Predrzniki uzmoviči so pred nosom naše orožniške postaje pred prazniki ukradli g. Kapunu debelega prašiča iz hleva, ga zaklali in ravno hoteli odnesti ko, pride gospodar nič hudega sluteč iz hiše ter vpraša žensko, ki je hodila okoli voglov, kaj tu išče. Pravi: „moža“ in odide. Ko pride gospodar kmalu nato z ženo iz hiše, gresta le gledat proti hlevom in najdeta zaklano prase. Hitro so tekli za sumljivo žensko, ki pa je že nikjer ni več bilo. Tat si naj pride po običajno klobaso in rep za klanje!

Vsem dopisnikom: Vse porabno pride. Radi pomanjkanja prostora smo odložili na prihodnjič. Še poročajte!

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistilnega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blogo delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakoga:

3 dvojnat ali 1 specialna steklenica . 48 K

Za prodajalce:

12 dojnati ali 4 specialne steklenice . 168 K

24 „ „ 8 „ „ . 280 K

36 „ „ 12 „ „ . 394 K

poštine prosto na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 7-50 K; Elsa mentolni klinčci 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimiris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Strup za podgane in miši po 8 in 12 K.

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja, Elsatrg št. 326, Hrvaško.

Gospodarstvo

Praktikanti (vajenci) za državno vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo v najkrajšem času. Pogoji: Starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1922 in 1923, kot redni učenci. Kot absolventi te dveletne šole pa uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustroju vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje, po 14 mesecev (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Lastno-ročno pisane prošnje za sprejem praktikantov je poslati ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 25. januarja 1922 s sledečimi prilogi: Krstni list, domovnica, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo in spričevalo o нравnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno. Prijatelji našega kmetijstva se vabijo, da blagovolijo posebej opozorjati kmetovalce na to ugodno priliko za strokovno izobrazbo njih sinov. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razglasa.

Kaj je z 20% — boni? To vprašanje smo ponovno stavili na merodajno oblast in potom narodnih poslancev že parkrat interpelirali vlado. In uspeh? Pozitivne obljube: 1.) aprila 1921 se bode vse izplačalo; 2.) Predpriprave so polnem teku. 3.) Minister je začel s predelom in bo v najkrajšem času vprašanje rešeno. 4.) Pri podpisovanju investicijskega posojila: Se bo v najkrajšem času izplačalo... kedaj? Letos ne. Hvalabogu. Najbrž 1. aprila 1922 ali kdajzabili. Potrpljenje je božja mast in red je podlaga vsakemu gospodarstvu, laž in farbarija pa imata kratke noge.

Pristopajte k Jugoslovanski Matici!

Obmejni Slovenci!

Zbirajte za Obmejni tiskovni sklad!

Kaj je Elsafluid — to se zna! Lekarnar Feller — Stubica!

nerazdrljive kaučuk-pete za čevlje.

Denarja ni, Proda se

draginja je velika, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom — doma v svojem kraju s prodajo nekoga izdelka

gotovo do 100 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor. — Josip Batič, Litija.

takoj posestvo tudi mlin in žaga in majhne reči od 50 tisoč kron naprej kdo želi kaj kupiti poceni naj se oglasi takoj osebno pri Jakobu Stumpf v Ločah pri Poljčanah.

Kuharica se sprejme

starost 30—42 let, plača 300 K, po dogovoru tudi več in napitnina. Oglasiti se je vsak dan na orožniški postaji Ljutomer.

Kdo?

ima kaj za prodati ali hoče kaj kupiti, naj inserira v „Murski Straži“.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. z. z. n. z.

sprejema

hranilne vloge

ter jih obrestuje po

4%

Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem decembra h kapitalu;

daje

posojila

na vknjižbo, na poroštvo, menice tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive;

sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov;

dela prošnje za vknjižbo posojil

brezplačno;

plačuje rentni in invalidni davek sama ter ga ne odteguje vlagateljem;

posreduje pri izmenjavi tujih

valut (tujega denarja),

vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila;

daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8.—12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 14 ob kolodvoru.

Račun čekovnega urada v Ljubljani, št. 10.593. — Telefon št. 3.

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA podružnica Gornja Radgona

Akcijski kapital K 30.000.000.— preje Mariborska eskomptna banka

Rezerve K 16.000.000.—

ustanovljena leta 1872

Sprejema vloge na knjižice in jih obrestuje po **4%** (štiri od sto) oziroma po dogovoru in izplačuje dvige na iste brez odpovedi

Kupuje in prodaja valute in devize, ter izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

Centrala: Beograd. Podružnice: Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec. Ekspozitura: Rogaška Slatina.

Srečno in blagoslovljeno Novo leto in mnogo dobre volje ter odkrite ljubezni do pristnoslovenske vinske kapljice želi vsem svojim gostom in prijateljem ter se priporoča za obilen obisk

Albert Horvat,
gostilničar Gornja Radgona

Srečno Novo leto želi vsem odjemalcem

Tiskarna Panonija
Gornja Radgona

Srečno in blagoslovljeno Novo leto 1922 želi vsem svojim članom, vlagateljem in interesentom

Posojilnica v Gornji Radgoni,
r. z. z n. z.

Srečno in blagoslovljeno Novo leto 1922 želi vsem svojim članom, odjemalcem in prijateljem

Gospodarska zadruga
r. z. z o. z. Gornja Radgona

Srečno in veselo Novo leto 1922 želi vsem svojim gostom in prijateljem

Janko Čirič,
kavarnar in gostilničar Gornja Radgona

Srečno Novo leto želi vsem naročnikom in odjemalcem

Josip in Josipina Pleško,
krojač in šivilja Gornja Radgona

Srečno Novo leto želi vsem svojim prijateljem, znancem in odjemalcem

Alojz Jurša
vinska trgovina Gornja Radgona

Srečno in veselo Novo leto 1922 želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem ter se priporoča:

Benjamin Dibelčar ml.,
kleparstvo, ključavničarstvo in trgovina z mešanim blagom.

Vsem svojim prijateljem in odjemalcem želi srečno in veselo Novo leto 1922 ter se priporoča:

Janko Cizej,
trgovec Gornja Radgona

Srečno, veselo Novo leto, želi svojim odjemalcem **Franc Senčar,** trgovina z mešanim blagom Mala Nedelja.

Nakup jajc, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov vedno po najboljših cenah. Potrudil se bom, cenjene odjemalce tudi v novem letu najboljšje postreči ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Med ima na prodaj iz lastnega čebelarstva 1. kg po 60 K. **Franc Horvat** Crešnjevcu Gornja Radgona.

Iskušen in zanesljiv mlinar

popolnoma samostojen, vešč montaže in izdelovanja mlinске oprave se sprejme takoj v stalno službo; sprejmeta se tudi dva krepka fanta kot učenca v mlin.

Križevska opekarna, elektrarna,
valjčni mlin in žaga
Križevci pri Ljutomeru.

Hlapca,

ki razume vsako kmečko delo in
dobro deklo
potrebuje **Lassbacher v Ivanjcih.**

TISKARNA PANONIJA GORNJA RADGONA

dobro in moderno opremljena se priporoča za točno, ceno in hitro izvršitev tiskovin vseh vrst kakor vizitk, vabil na plesne venčke, letnih zaključkov, brošur, lepakov, letakov, računov, pis. papirja, kuvertov itd.

KNJIGOVEDZNIKA - KNJIGARNA - TRGOVINA S PAPIRJEV IN PISARNIŠKIMI POTREBŠČINAMI na drobno in debelo - ZALOŽBA ŠOLSKIH KNJIG

Naznanilo!

Vljudno se naznanja p. n. občinstvu, trgovcem in kmetovalcem, da se je otvorila s **15. decembrom na glavni ulici v Dolnji Lendavi hiš. števil. 80**

Slovenska banka podružnica Dolnja Lendava

Delniška glavnica
K 30.000.000.—

Čekovni račun
števil. 12.620

ki prevzema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge ter izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, eskompt in inkaso menic, izvršuje borzna naročila ter vsakovrstna nakazila v tu- in inozemstvu najbolje in najkulantneje.

Vloge se izplačujejo brez predhodne odpovedi in do vsake višine.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu, vključljivo Zedinjene države v Ameriki, nam dajo možnost hitrega in cenene poslovanja, ter se nadejamo, da se bode p. n. občinstvo v veliki meri posluževalo našega domačega zavoda.

Priporočamo se Vam z odličnim spoštovanjem

Ravnateljstvo Slovenske banke podružnica Dolnja Lendava.